

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Acésta fóia ese câte 2 cóle pe luna si costa 2 florini val. austr., pentru cei ce nu sunt membrii asociatiunei.

Pentru strainatate 6 franci (lei noi) cu porto postei.

Abonamentul se face numai pe câte 1 anú întregu.

Se abonédia la Comitetul asociatiunei in Sibiu, séu prin posta séu prin domnii colectori.

Sumariu: Flor'a phanerogama din fostulu districtu alu Naseudului (urmare). — Inmormentarea Baronului George Hurmuzachi. — Academi'a romana. — O escursiune botanica in Romani'a si Dobrogea. — Bibliotecile populare. — Procesu verbale alu comitetului Asociatiunei, tinutu in 4 Aprile n. — Academi'a romana, insciintiare. — Ocasione buna pentru inaintarea bibliotecelor romanesci. — Ratiunea societatiei de imprumutu si pastrare „Auror'a“ din Naseudu.

Flor'a phanerogama din fostulu Districtu alu Naseudului.

De *Florianu Porcius, Cav. alu ordinului corónei de feru class'a III. vice-capitanu emerit.*

(Urmare).

Melilotus Tourn. *Melilotu.* (Sulcina, Sufulfu, Trifoiu mare).

M. alba Desr. Lam. *M. albu.* Pre agrii, câmpuri, prin spineturi.

M. officinalis Desr. *M. oficialu.* (Érba de pétra).

β . *arvensis* (M. Petitpierreana Willd).

Intre semenaturi, pre razóre, praturi, lãnga cali.

M. macrorrhiza Pers. *M. radacinosu.* Pre praturi la locuri umede, lãnga parae, raru.

Trifolium L. *Trifoiu.*

T. pratense L. *Tr. de praturi.* (Tr. rosíu).

α . forma vulgaris, sylvestris.

β . parvifolium Wierzb. H. Ban. p. 52. Nr. 427 δ .

δ . floribus ochroleucis (Tr. nivale Sieb. Tr. heterophyllum Lej. S. E. Tr. 911 c.).

ϵ . alpinum (Tr. carpaticum mih).

Formele α . β . γ . pre praturi si pascatorii, la marginea de paduri. form'a δ . pre pascatorii in reg. subalpina, raru, éra form'a ϵ . pre pascatorii in reg. alpina. Acésta forma este cu multu mai perósa, decâtu cealalte, capitulii in proportiune cu tulpin'a (dela 12—15 cm.) mai mari, foile radacinale si celea inferióre ale tulpinei obovate, la vírvu retuse séu emarginate, mai obcordate, florile purpurii, stipelele glabre, la vírvu barbose. Dupa descriere are asemenare si cu form'a β . bannaticum H. Ban. p. 52 Nr. 427.

ζ . sativum.

$\alpha\alpha$. floribus purpureis.

$\beta\beta$. floribus albis.

Cultivate sub numirea „Trifoiu de Stiri'a“, apoi si selbatacite.

T. medium L. *Tr. medilociu.* Pre colini, praturi, prin tufisuri, paduri rare si la marginea acestor'a.

β . altissimum (Tr. transsilvanicum mihi). Tulpin'a inalta mai pãna la 1 metru, de totu glabra, foitiele superióre pãna la 7.0 cm. lungi si 3.5 cm. late de configuratiune eliptica. Capitulii lungu-pedunculati, singurateci, globosi, calicele glabru, cu 10 nervi. Stipelele cá la form'a genuina.

Prin érba la locu grasu pre muntele Craciunelu in reg. montana la Rodn'a-vechia.

T. alpestre L. *Tr. alpestru.* Pre pascatorii si praturi in reg. montana, subalpina si alpina.

T. pannonicum Jacq. L. *Tr. panonicu.*

Pre praturi montane.

β . armenium (Tr. armenium Willd). Totu aci, raru.

Petiolii foiloru scurti, partea libera a stipeleloru lanceolatu-subulate asiá de lunga, séu si mai lunga, decâtu petiolii foiloru.

T. ochroleucum L. *Tr. galbiniciosu.* Pre praturi, colini.

T. arvense L. *Tr. de agrii.* (Cód'a mâtiei, Cherucra).

β . strictum (Tr. Brittingeri Weitenweb).

Pre agrii, praturi, pascatorii, intre semenaturi.

T. fragiferum L. *Tr. fragiferu.* La locuri umede, inundate, lãnga parae, lacuri.

T. montanum L. *Tr. montanu.* Pre praturi si pascatorii montane.

T. alpinum L. *Tr. alpinu.* Dupa B. Tr. 1573 si F. Fl. Tr. 802 indicatu pre alpii Stolu si Galati, apoi

T. parviflorum Ehrh. *Tr. parvifloru.* Dupa F. Fl. Tr. 806 indicatu pre alpele Ineu, nu amu aflatu.

T. repens L. *Tr. repente.* (Tr. albu).

α . form'a gen. Pre praturi, pascatorii, câmpuri, la locuri camu umede.

β . prostratum, minimum, alpestre (Tr. glaciale mihi. An Tr. Biasoletianum Steud. & Hochst. Tr. glareosum S. E. Tr. 937). Pre pascatorii pre alpele Ineu la 2000—2100 m. elevatiune.

In tóte dimensiunile mai micu decâtu form'a α . din reg. inferióra. Floricelele puçinu galbinii.

La prim'a vedere cugeti a avé dinainte o specia cu totu diversa de *T. repens* L., inse dupa cercetare mai petrundietóre se arata cà plânt'a e numai o forma in miniatura dela acésta specia produsa prin elevatiunea locului si influentie climate.

- T. hybridum** L. *Tr. hybridu.* Pre praturi umede.
- T. badium** Schreb. *Tr. cafeniu.* Pre pascatorii alpine, ici, colea (Cisi'a, Mihaiass'a, Gergeleu).
- T. agrarium** L. *Tr. de bercuri.* Prin poieni, bercuri, la marginea de paduri.
- T. campestre** Schreb. *Tr. campestru.* Pre praturi, câmpuri, intre semenaturi.
- T. procumbens** L. *α. minus* (Tr. *procumbens* Schreb.). *Tr. procumbentiu.* Totu la asemenea locuri.
- T. patens** Schreb. *Tr. latitu.* Pre locuri erbóse, rar.
- T. filiforme** Koch. (Tr. *minus* Smith). *Tr. filiformu.* Pre praturi, agrii, câmpuri.

Doryenium Tourn. *Sulitica.* (Falcátia).

- D. diffusum** Janka. *S. difusa.* Pre colini si cóste cu tufisiuri.

Vedi Ungar. Diagn. p. 37.

- Lotus** L. *Trifoiste.* (Trifoiste cornurata séu coltiurata).

- L. corniculatus** L. *Tr. cornurata.*

α. vulgaris Koch.

β. ciliatus Koch.

Pre praturi, câmpuri, agrii, razóre.

γ. alpinus Bmgt. Pre pascatorii subalpine si alpine.

- L. tenuifolius** Rehb. *Tr. angusta 'n foi.* Pre praturi si câmpuri la locu camu umedu.

Tetragonolobus Scop. *Dungatié.* (Nohotu).

- T. purpureus** Mönch. *D. purpuria.* Cult.

- Glycyrrhiza** L. *Dulcisióra.* (Lemnu dulce, Radacina dulce, Erba dulce).

- Gl. glabra** L. *D. glabra.* Cult.

Galega L. *Ciumaré.* (Ciumare).

- G. officinalis** L. *C. ofcinala.* Pre praturi, razóre, sian-tiuri, la locuri umede séu uliginóse.

Colutea L. *Colutea.* (Besicósa).

- C. cruenta** Ait. (*C. orientalis* Du Roi). *C. sângerósa.* Cult.

Amorpha L. *Amorfa.*

- A. fruticosa** L. *A. fruticósa.* Cult.

Robinia L. *Acatiu.* (Sâlcanu).

- R. Pseudacacia** L. *A. selbatecu.* Straplântatu prin gradini. In stare selbateca nu amu vediutu in acestu tienutu.

Phaca L. *Inflatié.* (Pétra linte).

- Ph. alpina** Jacq. *I. alpina.* Dupa B. Tr. 1540, — F. Fl. Tr. 833 si S. E. Tr. 962 indicata pre alpii Gemenea si Ineu nu amu aflatu.

Oxytropis D. C. *Luntrisióra.* (Luntricica).

- O. campestris** D. C. (*Astragalus campestris* L.). *L. campestra.* Pre alpi cu substratu de varu.

- O. montana** D. C. (*Astragalus montanus* L.). *L. montana.* Dupa B. Tr. 1543, — F. Fl. Tr. 840 si S. E. Tr. 968 indicata pre alpii Gemenea si Corongisiu nu amu aflatu. Pre Corongisiu amu vediutu numai speci'a precedentá.

- O. lapponica** Gaud. (*Phaca lapponica* Wahlbrg). *L. lapponica.* Dupa F. Fl. Tr. 839 indicata pre alpele Ineu, si

- O. cyanea** M. B. *L. vineta.* Dupa F. Fl. Tr. 841 indicata totu pre alpele Ineu, nu amu aflatu.

Astragalus L. *Astragalu.* (Unghi'a gainei).

- A. Cicer** L. *A. globosu.* Amu aflatu odata pre unu pratu la Naseudu, de atunci incóce nu amu mai vediutu.

- A. Glyciphyllus** L. *A. dulcisióru.* (Unghi'a gainei). Pre colini cu tufisiuri, prin poieni, la marginea padurilor.

- A. purpureus** Lam. *A. purpuriu.* Dupa F. Fl. Tr. 842 indicatu pre alpele Ineu;

- A. austriacus** Jacq. *A. austriacu.* Dupa F. Fl. Tr. 847 indicatu totu pre alpele Ineu, si

- A. argenteus** Bert. *A. argintiu.* Dupa F. Fl. Tr. 849 indicatu asemenea pre alpele Ineu, nu le-amu aflatu.

Coronilla L. *Coronitia.* (Coroniste, Samachisa).

- C. varia** L. *C. varia.* (Samachisa. P. tiganef). Pre praturi, pascatorii, razóre, lãnga cali.

Hedysarum L. *Cocosielu.* (Capu de cocosiu, Dulcisióru).

- H. obscurum** L. (*H. alpinum* Jacq). *C. obscuru.* Pre alpii cu substratu de varu Corongisiu, Mihaiass'a, Rabl'a, Gergeleu.

Onobrychis Tourn. *Sparseta.* (Esparseta).

- O. sativa** Lam. (*Hedysarum onobrychis* L.). *Sp. vulgára.* Pre colini, cóste, razóre, lãnga cali, la locuri uscate, apoi ici, colea si semenata pentru nutritirea vitelor.

β. montana (*O. montana* D. C.).

Dupa F. Fl. Tr. 868. *β.* indiaata pre alpele Ineu nu amu aflatu.

- O. arenaria** D. C. *Sp. arenaria.* Pre colini in Valea Sieului.

Ervum L. *Lintisióra.* (Mazerichie).

- E. hirsutum** L. *L. perósa.* (Mazerichie, Cositia). Pre agrii, intre semenaturi, in gradini.

- E. tetraspermum** L. *L. tetrasperma* (cu 4 semintie). Pre agrii, razóre, lãnga garduri, prin spineturi, tufisiuri.

- E. sylvaticum** Peterm. (*Vicia sylvatica* L.). *L. selbateca.* (Mazerichie). Prin paduri montane.

- E. cassubicum** Peterm. (*Vicia cassubica* L.). *L. cassubica.* (Mazerichie). Prin tufisiuri si paduri.

Vicia L. *Vica.* (Mazerichie).

- V. villosa** Roth. (*V. polyphylla* W. K. — non Desf.). *V. dupósa.* Pre agrii, praturi, intre semenaturi.

β. glabrescens. Totu aci, mai rar.

- V. Cracca** L. *V. paserésca.* (Mazerichie). Prin spineturi, tufisiuri, lãnga garduri, prin gradini, pre agrii.

- V. tenuifolia** Rotb. *V. filigrana.* Prin tufisiuri, poieni, la marginea padurilor.

- V. dumetorum** L. *V. de bercuri.* (Mazerichie). Prin paduri si la marginea acestor'a, poieni, tufisiuri, mai multu in reg. montana.

- V. sepium** L. *V. de garduri*.
 α. forma vulgaris.
 β. angustifolia (*V. montana* Fröhl).
 Prin tufisiuri, spineturi, lângă garduri.
- V. pannonica** Jacq. *V. panonica*. Pre praturi, câmpuri, între semenaturi.
- V. sativa** L. *V. de agrii*. (Mazerichie).
 α. culta.
 β. sylvestris.
 Semenata și form'a selbateca pre agrii, praturi, între semenaturi.
- V. cordata** Wulf. *V. cordata*. Intre semenaturi.
- V. angustifolia** Roth. *V. angusta 'n foi*. Pre cõste, câmpuri, în tufisiuri, între semenaturi.
- V. segetalis** Thuill. (*V. angustifolia* α. *segetalis* Koch). *V. de semenaturi*. Totu la asemenea locuri.
- V. Bobartii** Forster. (*V. angustifolia* β. *Bobartii* Koch). *V. lui Bobarti*. Inca la asemenea locuri.

Faba Tourn. *Bobu*. (Boba).

- F. vulgaris** D. C. (*Vicia Faba* L.). *B. vulgaru*. Cult.

Pisum L. *Mazere*.

- P. sativum** L. *M. olõga*. Cult.

- P. arvense** L. *M. mare*. Cult.

Lathyrus L. *Linte*. (Linteia pratului, Linte de praturi).

- L. Lens** Kitt. (*Ervum Lens* L. *Lathyrus esculentus* Grab.).
L. economica. Cult.

- L. sativus** L. *L. alba*. Cult.

- L. Aphaca** L. *L. galbinia*. Pre agrii în Valea Sieului.

- L. tuberosus** L. *L. tuberõsa*. Pre praturi, agrii, razõre, între semenaturi.

- L. hirsutus** L. *L. perõsa*. (Mazerichie). Prin tufisiuri, spineturi, între semenaturi.

- L. pratensis** L. *L. de praturi*. Pre praturi, câmpuri, prin tufisiuri, spineturi, la locuri camu umede.

- β. *tenerimus* mihi. Foile oblongi-lineare, florile mici, 1—4. Prin tufisiuri la Cãrlibav'a-transilvaniei.

L. *Hallersteinii* Bmgt., care se distinge de *L. pratensis* prin stipelele hastate — nu sagitate, — nu amu aflatu în acestu tienutu.

- L. sylvestris** L. *L. selbateca*. (Mazerichie). Prin tufisiuri, spineturi, bercuri, paduri.

- L. latifolius** L. *L. lata 'n foi*. Cult.

- L. odoratus** L. *L. mirositõre*. Cult.

Orobis L. *Robia*. (Mazerichie).

- O. vernus** L. *R. de primavãra*.

- α. vulgaris. Foliolis angustioribus, ovato-lanceolatis.

- β. foliolis latioribus, ovato-lanceolatis.

Prin paduri, bercuri, tufisiuri. Foitiele la form'a β. sunt mai asiã de late cã la *O. variegatus* Ten. inse pedunculii axilari possuudu numai 2—6 flori. *O. rigidus* Lang. nu amu aflatu.

- O. albus** L. *fl. R. alba*. Pre praturi în Valea Sieului aume la comun'a Ragl'a.

Pre alpii Vîrvulu-omului, Lopadn'a și Rotund'a (F. Fl. Tr. 917) nu amu vediutu.

- O. glaberrimus** Schur. E. Tr. 1049. (*O. luteus* var. *glaberrimus*). *R. galbina*. Prin tufisiuri și paduri pâna în reg. subalpina.

- O. niger** L. (*Lathyrus niger* Wimm). *R. nõgra*. (Mazerichie nõgra, Linte nõgra). Prin paduri și bercuri.

- O. tristis** Lang. *R. trista*. Totu la asemenea locuri.

Foile sunt (la exemplariile uscate) la *O. niger* L. desupr'a întunecat-verdi, și dedesubtu mai multu suriu-verdi, — la *O. tristis* Lang desupr'a negriu-brunete și dedesubtu mai multu suriu-negre. Alta diferentia atãtu la plãntele de aci, cãtu și la celea primite din Ungari'a nu amu aflatu.

Phaseolus L. *Fasole*. (Pasula).

- Ph. vulgaris** L. *F. vulgãra*. (Pasula, Fasole de paru, Mazere de gradina). Cult. în unu numeru însemnatu de variãtuni.

- Ph. nanus** L. *F. olõga*. Cult.

- Ph. multiflorus** Willd. *F. infocata*.

- α. albiflorus.

- β. coccineus. Cult.

Dolichos L. *Fasoleana*.

- D. Lablab** L. *F. bibolõsca*. Cult.

Gleditschia L. *Gledicia*. (Spinulu domnului).

- G. triacanthos** L. *Gl. trispinõsa*. Cult. la Naseudu, Rodn'a vechia, Monoru, Glãdinu.

Rhus L. *Scumpia*.

- R. typhina** L. *Sc. de otietu*. Cult.

Juglans L. *Nucu*.

- J. regia** L. *N. vulgãru*. Cult.

Rhamnus L. *Verigariu*.

- Rh. cathartica** L. *V. vulgãru*. (Salba mõle, Spinulu cerbului). Prin spineturi, tufisiuri.

- Rh. Frangula** L. *V. frãngibilu*. (Lemnu cãnescu, Crasci, Crasci). Prin paduri, tufisiuri, spineturi, lângă garduri.

- Rh. saxatilis** L. Jacq. *V. de stãnci*. Dupa B. Tr. 362 și F. Fl. Tr. 729 indicatu la Rodn'a, și

- Rh. alpina** L. *V. alpinu*. Dupa B. Tr. 363 și F. Fl. Tr. 730 indicatn pre muntele Lopadn'a, nu amu aflatu.

- Evonymus** L. *Voniceriu*. (Lemnu cãnescu, Salba mõle).

- E. verrucosus** Scop. *V. rãiosu*. (Lemnu rãiosu). Prin paduri, bercuri, tufisiuri.

- E. europæens** L. *V. europeanu*. (Lemnu cãnescu). Prin tufisiuri, spineturi.

(Va urmã).

Inmormentarea Baronului George Hurmuzachi

Fundatoru si presedintu alu „Societatii pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a“, ablegatu la senatulu imperialu vienesu, proprietariu mare etc. etc.*)

(Repausatu in Cernauti in 1/13 Martiu a. c. in etate de 65 ani).

In numerulu precedentu alu „Aurorei romane“ din 1 Martie a. c. aduseramu la cunoscint'a prea stimatorilor nostri cetitori durerós'a si multu intristatóre a veste despre repausarea Baronului George Hurmuzachi, fundatoru si presedinte al „Societatii pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a.“ — Perdere nationala nereparabila, care nu se póte descrie, ci numai simti de càtra fia-care romanu adevratu si alesu de càtra romanii bucovineni, càci si nobil'a patriotica familie Hurmuzachi a fostu pentru biserica si populatiunea nóstra bucovinena „unu alu doilea adevratu angeru pazitoriu!“ Şi istoriculu viitoriu alu culturii si desvoltarei nóstre nationale, ba mai multu a Bucovinei chiaru, — va trebui se atribue acestei familii o insemnata parte din ea.

Baronul George Hurmuzachi patimiá dejá de vre-o doi ani incóce si puterik fizice 'lu parasiau vedindu, asiá, in càtu acést'a mare perdere se asteptá din di in di si nu surprinse pe nimenea. Indata inse ce ajunse ea la cunoscint'a onoratului publicu, se si grabira amicii si cunoscutii stimatori, precum si corporatiuni intregi a exprimá condolent'a loru consangeniloru intristati, alesu multu stimabilei dómne baronese veduve, Eufrosin'a Hurmuzachi.

Comitetulu „Societatii pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a“, condusu de vice-presedintele societatiei, Preacuvios'i'a Sa parintele archimandritu Mironu M. Calinescu, depuse a dou'a di pe racl'a neuitatului lóru presedinte o corona frumós'a de lauru verde, de care aternau doue panglice mari, in colorile tierii si ale Societatii literare, ce purtau inscriptiunea in auru: „Neuitatului si multu meritatului fundatoru si presedinte.“ — „Societatea pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a“, 'si exprima apoi multu stimabilei d-ne baronese si celorlalti consangeni condolent'a intregii „Societati literare“ veduvita prin repausarea baronului. Astfelu facura si alte persóne si corporatiuni, precum societatea „Armoni'a“, societatea academica „Junimea“ etc. etc. dovedindu marile si multele simpatii ce le avé repausatulu baronu in sinulu tierii si alu societatii nóstre, pe càndu preotimea nóstra din Cernauti se perendá facèndu rugaciune lãnga celu repausatu; ér' prea onoratulu corpu profesoralu alu gimnasiulu gr. or. din Sucév'a adresá „Comitetului Societati veduvite“ urmatóre a telegrama de condolentia: Preaonorabil'a „Societate pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a“ bine-voiésc'a a luá la cunoscintia espresiunea simtiemintelor de durere, de care suntemu petrunci din caus'a perderei Barbatului celebru

*) „Auror'a romana.“

si neuitatu alu tierii si natiunei, domnulu Baronu George Hurmuzachi.“ Corpulu profesoralu alu gimnasiulu din Sucév'a.

Asemenea in diu'a inmormentarei, Joi in 16 Martie st. n. se grabira toti Cernautienii a face repausatulu ultimele onoruri, incepèndu dela presedintele tierii Baronulu Alesani Domnulu de Klimesch, primariulu capitalei si alte autoritati civile, militare si scolastice in frunte cu sieffi loru pãna la celu mai simplu cetatiénu, càrui'a nu'i remase necunoscuta activitatea binefacatóre a repausatulu Baronu si nobilulu lui caracteru.

Alesu Prea Santi'a Sa Parintele Archiepiscopu si Metropolitu Dr. Silvestru Morariu dimpreuna cu prea venerabilulu seu cleru a yoitu si a sciutu a'i aretá bunulu patriotu si crestinu si multu meritatulu anteluptatoriu alu autonomiei bisericii nóstre, recunoscint'a, stim'a si iubirea acesteia, pornindu cu procesiunea bisericesca dela sant'a catedrala càtra locuint'a repausatulu, unde se aflá publiculu adunatu, binecuventá acolo pre repausatu si 'lu porní apoi cu rugaciunile indatinatè càtra biserica catedrala, dar' nu pe trasur'a funebrala, ci dusu fiindu de teologii universitatii nóstre Franciscu-Iosefine.

Aici pontificá Inaltu Prea Santi'a Sa Parintele Archiepiscopu si Metropolitu, asistatu fiindu de Preacuviosii Loru Parintii Archimandriti: Arcadiu, Veniaminu si Mironu, precum si de mai multi consiliari consistoriali, profesori dela facultatea teologica si catecheti-profesori dela scólele mijlocie ale capitalei dimpreuna cu doi Archidiaconi, éra corulu seminariulu condusu de alumnulu Vasilovschi cantá exceptionalmente fórtè bine.

Aici doriá, doriá din inima Inaltu Prea Santi'a Sa Parintele Archiepiscopu si Metropolitu sè'i dica insu-si prea nobilulu seu amicu, colegu si compatriotu ultimulu remasu bunu! Dar' simtiemintele de sincera stima si adenca recunoscintia nutrite totudéun'a pentru nobilulu repausatu, dar' durerea pentru perderea lui invinsera pertrundindu-lu prea multu, si Inaltu Prea Santi'a Sa se vediu silitu contr'a dorintiei, contr'a programei stabilite a'lu onorá pre Preacuvios'i'a Sa Parintele Archimandritu M. Calinescu cu tinerea cuventarei din partea bisericesca! Astufeliu devení, cà acést'a nu se tinù, conformu programei, in catedrala, ci se amanà pãna la mormentu, unde 'si impliní Preacuvios'i'a Sa Parintele Archimandritu Calinescu datori'a in modulu indatinatu, in modu excelentu, aretandu, insirandu si ilustrandu cu indatinat'a-i caldura si elocuentia, meritele cele mari si multe ale prea nobilulu repausatu; cà patriotu, cà cetatiénu, cà crestinu si cà omu in genere, cu deosebire pentru Bucovin'a! — Aretandu, nespus'a perdere, ce amu incercatu prin repausarea neuitatulu Baronu George Hurmuzachi!

Dupa aceste rostí secretariulu „Societati literare“, profesorulu Ioanu I. Bumbacu, urmatóre a cuventare:

„Fratiloru, suroriloru, amiciloru si voi toti ceilalti prea onorati stimatori presenti ai repausatulu!

„Chiaru in acestu momentu a'ti auditu laudele si meritele cele mari si multe ale prea nobilulu repausatu, — le-ati auditu rostindu-le, insirandu-le si ilustrandu-le

din partea maicei biserici prin rostulu viu si eloquentu alu unui apostolu si ministru alu altariului, — a'ti auditu binecuventarea data activitatiei repausatului nostru frate, a'ti vediutu cunun'a de laude cu care s'a incoronatu ea!

Acum fratiloru, vine se vorbésca prin mine „Societatea pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a“, care a perdutu in repausatulu pre nobilulu seu fundatoru si presiedinte!

Dar' dupa cele dise si recunoscute de càtra maic'a biserica prin rostulu viu si eloquentu alu unui apostolu si ministru alu altariului, — ce mi-a mai remasu de disu? — Putienu! fórte putienu. Si apoi chiaru déca aru mai fi remasu, putere-asi eu óre se le descriu dupa adeverat'a loru valóre? O nu! Spre acést'a sunt prea micu si prea slabu. Inse nici nu mai este de trebuintia a mai descrie si insirá meritele cele multe si nepretiuite ale nobilului repausatu, càci ele-'su cunoscute si recunoscute de toti, pàna chiaru si de insasi Maiestatea Sa, prea bunulu nostru imperatu. Martora este intrég'a Bucovina, care plange! Martoru insasi prea inalt'a imperatie Habsburgica, care, remanendu credinciósá datinei Habsburgiloru, — a sciutu pretiuí atàtu prea nobil'a descendencia a Hurmuzacheniloru consangeni cu ilustrii Movilesci, càtu si virtutile si meritele loru cetatienesci patriotice in trecutu si prezentu?

Ferice de acelu poporu carele are astufeliu de fi cá fratii Hurmuzachi, ce au fostu o intréga „pleiada de luceferi“ pentru tiér'a nóstra, — si astufeliu de Capi, — astufeliu de monarchii in fruntea sa, cum sunt gloriosii Habsburgi!

In acestu momentu, dar' de despartire, in acestu momentu, càndu prea nobilulu repausatu se retrage din activitate la locul de repausu, nu'mi mai remane mie alt'a de disu, decàtu se esprimu, cu ce ochi si cu ce simtieminte privesce acéstá despartire si nespusa perdere adencu intristat'a „Societatea pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a“ — cea mai iubita si mai cautata fiica a prea nobilului repausatu! Imi mai remane numai se spunu: de'lu crede ea de acum inainte pre neuitatulu seu fundatoru si presiedinte „de mortu séu bá?!”

Si adresandu-me directu la tine prea nobile repausate, la tine parinte George Hurmuzachi; — iti declaru: „Cumcà multu iubit'a ta fiica „Societatea pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a“ — nu crede, nu póte crede cà ai muritu! Tu te-ai retrasu numai din activitate la repausu, obositu fiindu de atàt'a ostenéla, — resultatu firescu alu unei activitati neadormite! Te-ai retrasu numai spre a te convinge, — de independent'a activitate si procedura a multu iubitei tale fiice, — „incàtu te-a intielesu, te-a priceputu ea, si pàna la ce maturitate a ajunsu! Aceste sunt de adi inainte privirile si simtiemintele fiicei tale, — acést'a i-e de adi inainte credinti'a „Societatii pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a.“ Si acum fratiloru, dati-mi inca voia se ve aretu, cumcà acést'a este in adeveru si credinti'a poporului nostru romanu; — se ve dovedescu, cà parintele Georgiu Hurmuzachi n'a muritu si nici nu va muri vre-odata!

Si acést'a, fratiloru, nu'mi cade greu, pentru cà poporulu nostru romanu crede in nemurirea fie-càrui romanu la locu, — fie-càrui om de omenie, — si pentru acést'a nici nu dice despre unu atare, c'a muritu, ci numai cà a repausatu, adeca s'a retrasu din activitate la locul de repausu, éra scriulu séu racl'a pentru repausatu o numesce elu salasiu, si gróp'a locasiu! negandindu nici macaru unu singuru momentu, cumcà repausatulu aru fi mortu, ci considerandu-lu de viu si pregatindu-i salasiu o locuintia.

— Adeca: in tocmai cumu crede si marele poporu germanu, inse numai despre „unu singuru“ barbatu alu seu — despre imperatulu „Fridericu Barbarossa.“

Si óre de unde se vie acéstá credintia a poporului nostru?

Din inchipuirea ce o are elu despre Dumnedieire, despre relatiunea sa càtra ea si despre sine insusi cá unulu ce este ziditu dupa chipulu si asemenarea lui Dumnedieu.

Éta ce dice elu in un'a din rugaciunile sale: . . . „Datatoriu de viétia, vina si te salasiluieste intru noi! . . . Va se dica elu se socóte de unu ce, in carele póte se locuiesca chiaru insasi Dumnedieirea cea fara inceputu si sfersitu, — se socóte si pre sine fara sfersitu absolutu, éra incetarea din viétia o simpla si firésca retragere la locul de repausu dupa activitate ostenitóre. Si in adeveru, de s'aru fi perdutu tóte doctrinele bisericesci despre nemurirea sufletului, de s'aru fi perdutu intregulu glossariu alu limbei nóstre, si de aru fi remasu numai singuru cuventulu „repausu“ in intielesulu de astadi, aplicatu la fenomenulu incetarei din viétia acést'a, noi amu trebuí din elu singuru se conchidemu, cumcà poporulu romanu a crediutu in nemurirea sufletului, ba pàna si cea a trupului!

Si totu din acést'a vedemu, cumcà si disele laureatulu Rege alu poesiei romane, — ale lui V. Alecsandri in minunatulu seu poemu epicu, numitu „Sentinel'a romana“, — vedemu cumcà respingerea cu indignatiune a ideii de mórte nu este numai o simpla exaltatiune poetica, ci cà calaretiulu romanu a fostu deplinu indreptatitu a'i respunde vulturului ingrijatu de sórtea lui:

„Eu se moriu!

Eu! nici odata!

Viie-o lume incrunтата

Viie valuri mari de focu, . . .

Nici cà m'oru clintí din locu!

Totu ce'i verde s'a uscá!

Riurile voru secá,

Si pustiulu totu mereu

S'a latímpregiurulu meu.

Dar' eu vecinicu in picióre

Pintre valuri ardiétóre,

Pintre órdele avare, . . .

M'oiu luptá luptá-voiu fórte,

Fàr' a fi atinsu de mórte.

Càci romanu sum in putere

Si romanu 'n veci nu piere!“

„Asiá crede poporulu nostru romanu!“

„Si pe acést'a basata fiindu, nici „Societatea pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a“ nu voiesce se créda, cumcà unu Georgiu Hurmuzachi, fundatorul si parintele ei a muritu, séu c'aru puté pentru ea se móra vre-odata! Nu, elu n'a muritu, ci obositu de atát'a activitate neadormita, s'a retrasu numai la locul de repausu, indemnandu-ne de acolo cu multele exemple ce ni le-a lasatu dreptu indreptariu in felurite intreprinderi nationale, culturale si patriotice, si asteptandu dela noi ingrigirea si iubirea fiicei sale: a „Societatiei pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a“ — cu aceeasi sinceritate si abnegatiune, cu care a iubit'o si elu atátu pre ea, càtu si pre noi.“

„Dar' póte fratiloru se fimu ingrijiti de sufletulu lui si de respunsulu ce-lu va dá acest'a prea dreptulu judicatoriu, cându ii va cere séma despre activitatea desvoltata pe acésta lume?“

„Nu! Nici de acést'a se nu ne ingrigimu! Càci laureatul Rege alu poesiei romane a storsu ceriului prin divinatiune si acestu secretu. Nu ve ingrigiti, càci repausatulu Georgiu Hurmuzachi va raspunde cu cugetu curatu si liniscitu, va raspunde dimpreuna cu neuitatulu seu parinte, dimpreuna cu fratii: cu marele Constantinu, cu prea eruditulu Eudoxiu si cu divinulu Alecu, — va raspunde dimpreuna cu intrég'a ginte latina:

„Dómne in lume càtu amu statu

„Pre tine te-amu representatu“,

càci tu si numai tu esti isvorulu adeverului, alu dreptatiei, alu bunului si alu frumosului, si noi cá romani numai pre acest'a l'amu cultivatu!“ *)

„Dar' tu iubite parinte repausatu fundatoru si presedinte alu societatiei nóstre, tu te vei mirá póte, cà nu audi in aceste momente cuvintele, rostulu celu viu si eloquentu alu substitutulu teu devotatu causei nóstre, intocmai cá si tine, si carele s'a bucuratu prin tóta petrecerea ta aici la noi de deplin'a ta incredere, iubire si stima, — te vei mirá póte, cà nu audi vocea lui Calinescu! Vei fi asteptandu se audi versulu lui Sbiera, si inca atátoru alti adepti ai cauzelor nóstre nationale, cari au compusu falang'a condusa de tine cu atát'a succesu, cu care ai càstigatu pentru patri'a nóstra, pentru limb'a si legea nóstra — pentru numele romanu unu triumfu atátu de frumosu, de v'ati facutu nemuritori; — te vei mirá póte cumu de vinu sè'ti vorbescu eu celu mai tineru si mai debilu dintre ei si me vei intrebá: „Cumu? ei m'au uitatu, m'au parasitu pe mine si caus'a nóstra atátu

*) Aici trebuie se facemu cunoscutu prea onoratorulu nostru cetitori, cumcà pasagiulu ce urméza mai departe, — cumcà incheierea cuventarei acesteia nu s'a pututu tîné la mormentu in form'a data aici, adeca cumu erá planuita de càtra oratoru, ci „mai scurtata si modificata“, fiinducà Preacuviosia Sa Parintele Archimandritu Mironu M. Calinescu se vediu silitu a vorbí, de sí declarase in sinulu Comitetulu, cumcà nu va vorbí in nici unu casu si de sí nu insciintiasse de feliu pe oratoru despre schimbarea programei in cestiune.

de iute“ — apoi afla iubite Parinte, cà ei petrinsi de greutatea momentulu, consciuti de marea loru datorie, ce o au fatia de iubit'a ta ficia, — de „Societatea pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a“ s'au intiepenitu in postulu parasitu de tine, s'au prefacutu in stânci mute, dar' formidabile in giurulu temeliei institutulu nationalu alu patriei nóstre, pentru cà se nu pata nici o scadere! — Nu iubite Parinte, nici ei nici altii, nici nimeni dintre noi, cari purtamu numele de romanu si in care bate inca o inima romanésca, nu te va uitá, nu te va puté uitá nici odata!

„Pauséza deci in pace si linisce, ér' tierin'a fie-ti usióra!“

Cu acést'a se incheiara ceremoniile la mormentu. Dar' si reintórcerea dela mormentu o sciú prefaca Inaltu P. S. S. Parintele Archiepiscopu si Metropolitu in unu actu de deosebita stima si recunoscintia càtra prea nobilulu repausatu: „intorcèndu-se exceptionalmente dimpreuna cu toti ceilalti preoti pontificanti, „in ornate“ pâna la sant'a catedrala, cu deosebire numai, cà nu mai multu pe josu, cà càtra mormentu, ci in trasuri.

Romani!

Astufeliu inmormentara bucovinenii pe baronulu George Hurmuzachi!

Inse memori'a lui si a celorulalti frati repausati, totu asiá de meritosi, cà si elu, cumu s'aru puté óre onorá si perpetuá mai potrivitu de càtra „romanii bucovineni“ de càtra „toti romanii in genere?“

Fàra indoiala cà prin imitarea nobileloru exemple, ce ni li-au datu prin tóta viét'i'a loru, dar' apoi, dupa modest'a parere a subscrisei redactiuni si prin ceva mai concretu, prin unu „monumentu demnu de meritele loru si de romanimea recunoscatóre“ prin o fundatiune intitulata:

„Fundatiunea Hurmuzachestiloru.“

Spre acestu scopu deschide redactiunea „Aurorei romane“ o lista de contribuire, facèndu in sa-si modestulu inceputu cu 10 fl. v. a. si adresandu romaniloru urmatoriulu

Apelu.

„Fрати romani din patru unghiuri!“

Éta timpulu adi sositu,

Unde *Meritulu, Virtutea,.....*

Pretindu „*Dreptulu cuvenitu!*“

Grabiti deci se aretati

Lumei si lui Dumnedieu,

„*Cumcà sciti se le stimati,*

Faceti „Faptu“ proiectulu meu!

Redactiunea „Aurorei romane.“

Academi'a romana.

Procesu verbale Nr. 43.

Siedinti'a ordinara tinuta in diu'a de 11 Decembre 1881.

Membrii presenti d-nii: Maiorescu T., Chintescu N., Maniu V., Melchisedecu P. S. S. Episcopu, Sturdz'a D. A., Urechia V. A., Bacaloglu E., Brândza D., Felix I., Stefanescu Gr.

Sub presiedinti'a d-lui D. Sturdz'a.

Siedinti'a se deschide la 1 óra.

Se aproba procesele-verbali ale ultimelor doue siedintie.

D. Maniu dà séma de indeplinirea mandatului seu de a asistá la desvelirea statuei lui Heliade. Discursulu rostitu 'lu va depune mai târziu.

D. Sturdz'a a fostu de curendu la Iasi, a visitatu biseric'a St. Nicolae si s'a convinsu cà portretele murale sunt deodata posterióre lui Stefanu-celu mare. Acést'a o probéza form'a literelor din inscriptiunea deosebita de form'a literilor din inscriptiunea de pe pétra dela usi'a bisericeii. Apoi pe lângá portretele lui Bogdanu, ale lui Stefanu si alu Eudoxiei, mai sunt si alte portrete, precum alu Anastasiei, dómn'a lui Duc'a-Voda. E posibilu cà cându se va ridicá cafasulu se va descoperi si portretulu lui Duca séu alu lui Dabija-Voda. Dupa unu alu doilea cafasu mai este si portretulu lui Antonie Roset cu dómn'a si trei feciori. În altariulu din drépt'a este unu mormentu, pe care d. Sturdz'a 'lu crede a fi alu lui Antonie Roset. Tóte aceste portrete posterióre si mai alesu inscriptiunea grecésca de lângá portretulu lui Stefanu-Voda, probéza cà avemu a face cu portrete posterióre.

D. Urechia arata cà, dupa dorinti'a Academiei, ministru de culte a trimisu pictorului Bucevschy parale de drumu, cá se vina intre 20 si 23 Decembre la Iasi, sè se puna la dispositiunea Academiei impreuna cu architectulu pentru ridicarea cafaseloru si luarea celorlalte dispositiuni relative la portretele murale.

D. Sturdz'a. Tiér'a a voitu se faca statu'a lui Stefanu-celu-Mare, dar' dupa ce portretu? Trebuia sè se faca prealabile investigatiuni la monastiri, cá sè se afle adeveratulu portretu. In locu de a se face acést'a, ni se dà unu chipu alu fantasiei. Lips'a de o pasire critica in privirea cestiuilor istorice este invederata la noi. Déca astadi s'aru dovedí definitivu, cà portretulu tetra-vangelului dela Homoru este in adeveru alu lui Stefanu, ce va fi cu statue'a? D. Sturdz'a crede dar' cà a sositu timpulu, cá si guvernulu si Academi'a se dea o directiune solida intrebarilor istorice.

D. Urechia arata, cà guvernulu este fórte bine dispusu in sensulu cereriloru d-lui Sturdz'a. In budgetulu pe 1882 s'a inscrisu o suma pentru cercetarile archeologice ale Academiei.

D. Sturdz'a mai are o comunicatiune de facutu. La Vien'a in Ambrasersammlung s'a gasitu unu portretu alu lui Vladu-Tiepesiu, cu ocaziunea transmiterei colec-

tiunei in altu museu. Portretulu este camu de 12 cm. E, dice-se, dela 1594. Custodele museului si profesorulu Carabacek dorescu a avé relatiuni despre acestu portretu. Cum l'a vediutu, d. Sturdz'a, in decalculu ce presinta Academiei, a recunoscutu portretulu lui Tiepesiu din cartea lui Engel. D-sa a rugatu pe d. Carabacek se permita decopiarea de càtra unu pictoru a acestui portretu, care pare a fi in uleiu. Dat'a de 1494 nu se pare exacta, mai corespundietóre aru fi cea de 1490 cându Tiepesiu a fostu la Bud'a. D. Sturdz'a arata si de asta-data necesitatea pentru Academia de a avé fonduri pentru urmarierea studiiloru istorice.

D. Hasdeu a vediutu o propunere data in camera de d. Chitiu pentru constructiunea mai multoru edificii, intre cari si alu biblioteceii, alu museelor si alu arhivei. D. ministru de culte a fostu luatú mészuri pentru facerea planuriloru unoru asemenea edificii. D. Hasdeu intréba: lucrarea d-lui Chitiu nu contradice pe a d-lui ministru?

D. Urechia de sí acéstá intrebare nu este tocmai de resortulu Academiei, dà explicatiuni, din cari d. Hasdeu se lamuresce cà lucrarea intreprinsa de ministru de culte nu este de locu impededata de propunerea deputatulu Chitiu, propunere data in necunoscentia de legea generala dejá votata pentru diferite edificii ale statului.

D. Sturdz'a pentru archiva aru recomandá planulu archiveloru dela Fuld'a.

D. Stefanescu cere tiparirea tuturor observatiuniloru meteorologice, ér' nu numai ale d-lui Hepites, cum pare cà s'ar intielege din procesulu-verbalu din Iunie 1881.

Academi'a aproba tiparirea tuturor observatiuniloru meteorologice.

D. Bacaloglu arata cà unele jurnale dice cumcá Academi'a a admisu portretulu lui Stefanu-celu-mare cu barba, ér' nu cum este in evangeliariulu dela Homoru.

D. Urechia. Ceea ce publica gazetele particulare nu privesce pe Academia. Noi nu amu datu votu in cestiuine si nici sciu pâna la ce punctu amu puté s'elu damu, càci déca mâine unu altu portretu gasitu din nou aru resturná autenticitatea celui dela Homoru, si publiculu va redresa asiá erorile strecurate prin jurnale.

Se comunica pentru bibliotec'a Academiei din partea d-lui ministru de culte, urmatórele 6 càrti:

1. Santulu si Dumnedieesculu evangeliu, in dialectulu macedo-romanu, imprimatu dupa originalulu sfintei mitropolii, cu spesele ministeriului de culte, in dilele M. S. Regelui Carolu I, si Inaltu P. S. S. Calinicu Miclescu, mitropolitu primatu. Bucuresci 1881.

2. Acta et agenda 8 Aprile 15 Novembre de V. A. Urechia. Bucuresci 1881.

3. Starea invetiamentulu publicu secundaru la finele anului 1880—1881, dupa rapórtelc comisiuniloru cari au asistatu la esamene. Bucuresci 1881.

4. Actele consiliulu generalu alu instructiunei din sesiunea anului 1881. Bucuresci 1881.

5. Invetiamentulul primariu ruralu. Conferentiele revisorilor scolari, tînute cu invetiatorii si invetiátorele scóloru rurale in anulu 1881. Bucuresci 1881.

6. Explicatiunea opereloru de pictura, sculptura si architectura a artistiloru in viétia; Expositiunea din 1881. Bucuresci 1881.

Se primescu cu multiamire.

Se dà cetire adresei d-lui generalu G. Adrianu, prin care comunica vol. VI, din geografi'a universalá a lui Reclus.

D. Adrianu fiindu de façia la, siedintia, i se aducu multiamiri prin viu graiu.

Academi'a de sciintie din Petersburg, trimite brosiur'a: Rapport sur les actes et resultats de la troisième conférence polaire internationale, tenue a St.-Petersbourg, pendant les jours du 1-er au 6 Août 1881.

Institutulu centralu de meteorologiu din Vien'a trimite urmatórele trei brosiuri:

1. Observatiunile meteorologice facute in Vien'a pe lun'a Octombre 1881.

2. Observatiunile meteorologice facute la Academi'a marina din Fiume, pe lun'a Octombre 1881.

3. Observatiunile meteorologice facute la Cracovi'a, pe lunele Octombre si Novembre 1881.

Directi'a generala a vamiloru cu adres'a Nr. 40,206, trimite pentru bibliotec'a Academiei: Tabloulu generalu alu comerçului Romaniei cu statele straine, pe 1880.

D. Dr. I. Felix, cu adres'a inregistrata la Nr. 1347, depune pentru bibliotec'a Academiei, urmatórele 3 càrti:

1. Dr. I. Felix. Crescerea igienica a copiiloru. Bucuresci 1881.

2. Le conservateur de l'enfance et de la jeunesse. Paris 1825.

3. Pastratoriulu prunciei si tineretiei, traducere de G. Ioanidu. Bucuresci 1835.

I se aducu multiamiri.

Asemenea se va multiamí d-lui Andreiu Vizanti pentru donarea in favorulu bibliotecei Academiei, a urmatóreloru càrti:

1. Veniaminu Costachi, mitropolitulu Moldovei si Sucevei. Epoc'a, viéti'a si operile sale, 1763—1846. Iasi 1881.

2. Constantinu Negri. Raportu asupr'a proiectulu de lege, votatu de Adunarea deputatiloru in siedinti'a dela 20 Februarie 1881, pentru asiedierea bustulu seu in sal'a Adunarei. Bucuresci 1881.

D. V. Bianu, depune pentru bibliotec'a Academiei scrierea sa Higien'a orasiulu Bucuresci. Tesa pentru doctoratu in medicina. Bucuresci 1881.

Se exprima multiamiri.

D. Iosifu Popu daruesce asemenea scrierea sa: Legea comunala séu articii de lege XVIII—1871 si V—1876, explicatii. Brasiovu 1881.

Se exprima multiamiri.

Asemenea si D. Grot, din Petersburg, scrierea sa: Asupr'a Moraviei. St.-Petersburg 1881.

D. I. N. Bujoreanu depune 10 exemplare din oper'a sa: Zulufenblum, care impreuna cu alte doue depuse mai inainte, se serve pentru comisiunea de premiare.

Se voru trimite la comisiune.

D. Xenopolu, din Iasi, prin adres'a inregistrata la Nr. 1337, cere se i se dea publicatiunile Academiei, pentru a face unu buletinu alu miscarei istorice, destinatulu jurnalulu din Parisu: *Revue Historique*.

Academi'a decide a i se doná càrtile urmatóre:

1. Analele societatiei academice romane. tom. XI, secti'a II.

2. Analele academiei romane, tom. I, seri'a II.

3. Operile principelui Dimitrie Cantemiru:

a) descriptio Moldaviae;

b) descrierea Moldaviei;

c) istori'a imperiului otomanu. Crescerea si scadearea lui;

d) evenimentele Cantacuzeniloru si Brancoveniloru;

e) istori'a ieroglifica;

f) vita Constantini, Cantemirii si Colectanea orientalia.

3. Catechismulu calvinescu impusu clerulu si poporulu romanescu, sub domni'a principiloru Georgiu Racoczy I si II. Transcrisu cu litere latine de G. Baritiu.

5. Psáltirea publicata din 1577, de diaconulu Coressi, reproducuta de d. B. P. Hasdeu.

6. Fragmente zur Geschichte der Rumänen von Eudoxius Hurmuzachi. 1-er Band

Siedinti'a se ridica la órele 3 p. m.

p. presedinte, D. Sturdz'a.

Secretariu generalu, V. A. Urechia.

O excursiune botanica in Romania si Dobrogea,

de Dr. A. Alexi.

I.

Introducere.

In vér'a anulu 1880, lunile Iuliu si Augustu, amu facutu o excursiune in Romani'a si in nóu'a ei provincia Dobrogea. M'amu folositu totuodata de acea ocaziune pentru a face in mai multe locuri investigatiuni botanice, precumu si pentru a face unele recolte pe sém'a modestulu meu „Herbariu“ si pe sém'a unor amici.

Determinarea exacta a acestoru plante amu a o multiamí sucursulu binevoitoriu ce mi l'au datu in mare parte d. Flor. cav. de Porcius, eminentulu botanistu romanu din Transilvani'a, apoi d. Victoru de Janka, celu mai renumitu botanistu orientale, carele prin desele

sale excursiuni botanice facute în tóte ținuturile și ținările orientului, a învâțit foarte mult știința botanică. Țr' unu număr de specii de Algii ce amu recoltate în societate cu alte specii de phanerogame aquatice în lacurile dela Megidie, cari sunt foarte avute în de aceste Cryptogame, au binevoitu a le determiná, ma unele chiar a le diagnosá cl. d. profesorul dela universitatea din Clusiu Dr. Aug. Kanitz, autorul interesantului opu științificu „*Plantas Romaniae hucusque cognitae*“*) împreună cu d. Dr. Iuliu Schaarschmidt, unu distinsu cryptogamist și asistentu la catedr'a de botanică a universității din Clusiu, căror'a le datorescu respectuoasă multiamita. Totu acestor domni amu a multămi determinarea și diagnosarea alor trei specii nóue de Algii aflate și recoltate de mine la Megidie; tóte 3 apartienu genului *Synedrea* loru, și anume:

Synedra Schaarschmidtii Kan. în onórea d-lui Dr. I. Schaarschmidt.

Synedra β. Alexiana Sch. dupa numele meu, și

S. Caroli principis Sch. în onórea Majestat. Sale Regelui Romaniei Carolu I.

Tóte aceste 3 specii s'au publicatu împreună cu diagnosele loru în „Pl. Rom.“, în care se citéza mai intréga colectiunea mea ce amu fostu împrumutat'o spre acestu scopu.

Dupa ce au aparutu „Pl. Rom.“ a dlui Kanitz, amu statu multa vreme pe gânduri, déca se publicu rezultatul investigatiunilor mele ori nu. În urma m'amu decisu că se'lu publicu, inse nu numai în form'a unei simple enumeratiuni de plante, precumu este „Pl. Rom.“ ci împreunatu cu o diagnosa în limb'a romanésca. Amu facutu acést'a și asiu dorí că toti Floristii romani se faca asemenea, din motivulu cumcă numai asiá vomu puté vení și noi mai curendu în posesiunea unei cărți romanesci de botanică, a unei cărți sistematice și exacte, dupa care se se póta studiá și determiná vegetatiunea tuturor provinciilor locuite de romani.

La alte popóre, precumu: francesi, nemti, anglesi, și altele înaintate în toti ramii de științe prin urmare și în ramulu științei botanice, în ale căroru limbi botanistulu póte se'si a léga cărțile de determinare și de studiu, și cari au o literatură intréga pe acestu terenu, — la atari popóre dicu, publicatiunea mea aru puté remané frumosu.

Inse la noi lucrulu stá altucumu; suntemu numai începători.

Romanii locuescu cea mai frumoasă parte a Europei centrale, întielegu pe toti romanii din tóte provinciile locuite de ei. și pe cei din Transilvan'ia, Banatu, Crisian'a, Silvan'ia, Marmati'a; Bucovin'a, Basarabi'a și în urma și pe cei dela Pindu. Déca inse

*) Cu permisiunea DV. d. redactoru, voi revení la acestu opu, dupa mine foarte interesantu, în care sunt enumerate 2451 de specii, dintre cari 2074 sunt Phanerogame, Țr' restulu Cryptogame, la care se vede cumcă d. autoru cá renumitu botanicu ce este, s'a silitu a folosí tóte fantánele.

ne punemu întrebarea, câte lucrari, câte cărți romanesci avemu din frumosulu ramu alu științei botanice, câte studii s'au facutu asupr'a prodigiósei vegetatiuni din aceste binecuvântate provincii, ne tredimu la unu rezultat ce nu ne face nici o onóre.)*

Rari ținuturi se afla în Europ'a, cari se fia binecuvântate cu o vegetatiune atât de abundanta și varianta cá ținuturile Carpatiloru nostri. Cine a suitu vre-unu munte din Carpati, cine a calatoritu prin romanticele loru vai, cine a percursu manósele siesuri estinse dela pótele și bas'a acestor'a, acél'a credu eu că se va fi convinsu despre acést'a, va fi avutu ocaziunea se admire acésta vegetatiune.

Suntemu preste 10 milióne de romani, și n'avemu nici o mica „Flora“, fia și numai a unui ținutu, n'avemu nici o mica carte, cu ajutorulu cărei'a se se póta determiná și studiá vegetatiunea respectivului ținutu, și care se o putemu pune în man'a acelor'a ce aru voi a se aplicá la acestu interesantu studiu și cu deosebire în man'a profesorilor de specialitate și a studentiloru universitari.

Studii botanice s'au facutu în tóte provinciile romanesci, inse cumu? Se începemu cu Romani'a.

D. Dr. Dem. Brândza, profesorul la universitatea din București, în eruditulu seu discursu de receptiune ținutu în ședinți'a Academiei romane dela 11 Aprile 1880, despre „Vegetatiunea Romaniei“, apoi în introducerea dela opulu seu „Prodromulu Florei romane“, ne infatiosiéza o icóna clara despre tóte studiile și explorările, câte s'au facutu în Moldov'a câtu și în Romani'a, din care dare de séma se vede, cumcă mai tóte studiile facute până acum'a despre vegetatiunea Romaniei sunt în limbi straine. O unica carte în limb'a romanésca de adevérata valóre științifică, este dupa câtu știu eu, exceptionandu tractatele mai mici, opulu amintitu „Prodromulu Florei romane séu Enumeratiunea plantelor până astadi cunoscute“ p. I.***) Gratulezu dlui Dr. Brândza pentru acestu bunu începutu, dorindu'i cá în scurtu se termineze acésta utilă lucrare.

Și déca nice în Romani'a nu s'a pututu face cá se apara o carte completa despre vegetatiunea ei, o carte atât de trebuincioasă și pentru alte afaceri ale țerei, atunci nu trebuie se ne miramu, déca celelalte provincii stau și mai înapoi, n'au nici unu micu începutu, pentru că acele sunt lipsite de acele mari binefaceri, de cari se bucura și în alu căroru sóre prosperéza Romani'a liberă.

Cá se remanemu în curentu cu progresulu botanicu și alu celorlalte provincii, amintescu cumcă vegetatiunea

*) Se ne erte d. autoru, dara noi în casuri de acestea, adeca în remanerea cu totul fără voi'a natiunii romanesci înapoia altor popóra pe calea culturii superióre, nu vedemu ceva desonoratoriu; mai curendu aru fi se ne miramu, cá sub tirani'a veche amu ajunsu unde ne aflamu. Red.

**) Acésta lucrare merita o apretiare mai esactă. Cu permisiunea d-lui redactoru, voi revení la alta ocaziune asupr'a ei.

Transilvaniei este mai bine studiată decât a României, poate mai bine că și a ori-carei provincii. O multime de barbati specialiști au explorat această țară și au compus frumoase „Herbarie“, adevărate magazine științifice. Baumgarten, Bielz, Fuss, Griesebach, Haynald, Heuffel, Heusler, Janka, Kotschy, Porcius, Schenk, Schur, Wolf s. a. m.: au recoltat vegetațiunea Transilvaniei, au studiat-o și au publicat rezultatele studiilor lor în diferite foi de știință. Ma sunt și opuri aproape complete. Asiá a publicat Baumgarten o „Enumeratio Stirpium“ cuprindindu 2584 specii; Schur I. Ferd. a publicat „Enumeratio plantarum Transilvaniae“ cuprindindu 4622 specii; ér' Mich. Fuss a publicat chiaru o „Flora Transilvaniae excursoria“ indigítandu 3478 de specii.

Despre Banat avem, afara de tractate mai mici unu opu de Dr. Heuffel: „Enumeratio plantarum e Banatu Temesiensi.“

Despre Bucovin'a avem asemenea unu opu de Dr. Herbig: „Flora v. Bucovina.“ Despre celelalte provincii românesce nu cunoscem opuri însemnate.

Este bine se ne însemnamu, cumcã în sirulu acest'á mare de botanisti câtú au studiatu vegetatiunea acestoru provincii, afara de Români'a nu aflam decât unu singuru romanu, pe d. Florianu cav. de Porcius, dela care avem și o eminenta lucrare botanica în limb'a românesca anume: Flora phanerogama din fostulu districtu alu Naseudului, premiata din partea Asociatiunei transilvane și care s'a publicat în „Transilvani'a“ din 1881 și 1882.

Amu facutu această scurta schiță, pentru că fia-care se ne putem cunósce cumu stam, pentru că se vedem câtú de puținá grija se pune la noi pentru acestu frumosu studiu, câtú de puținú s'a facutu și se face pentru studiarea tieriloru noastre prin noi insine. Pâna cândú se lasamú că streinii se ne invetie vegetatiunea frumóselu provincii locuite de noi? Pâna cândú se invetiamu Flor'a noastră din opere scrise în alte limbi?

Aru fi timpu, că în paralelu cu alte studii folosítóre, în paralelu cu promovarea altoru afaceri folosítóre némului nostru, se nu dâmu uitarei acestu interesantu și utilu studiu, se nu uitâmu cumcã noi suntemu singuri datori se studiamu vegetatiunea pământului nostru pe care traimu și care-lu stapanim.

Amu espusu pâna aci starea studiului botanicu, înse trebuie se dechiaru, că nu amu facutu acest'á cu intentiunea se facu imputari trecutului, care 'lu cunóschemu cu totii că a fostu destulu de amar. Intentiunea mea este, că acestea puținé sire se servésca romaniloru iubitori de bine și de progresu de unu puternicu îndemnu pentru viitoriu, este se destepse mai mare interesu pentru botanic'a romana.

Desvoltarea frísca a némului nostru de pâna astadi a adusu cu sine, că romanii sè se intereseze în prim'a linia de istori'a și de limb'a lor. Strainii ne disputau originea némului, prin urmare și a limbei, ne disputau istori'a, prin urmare și drepturile istorice. Astadi înse lumea s'a

chiarificatu în privinti'a noastră, astadi nici unu omu cu minte nu mai trage la îndoiéla originea noastră, precumu nici a istoriei noastre. *) Numele românescu 'si-a castigatu unu nume neperitoriu în cartea gintiloru, este stimatu, respectatu și privitu cu încredere de tóte popórele culte. Si în adevéru la tóte acestea au ajunsu romanii ei prin ei, prin mintea lor, prin virtutile lor, prin brațiale lor.

Istori'a și limb'a nu avem se le tememú mai multu (?), dára avem altu lucru nu puținú greu, lucru de-a ne conservá și a ne fortificá numele, și a'lu face neperitoriu pentru vecia. Acestu lucru greu dupa a mea parere, numai asiá 'lu vomu puté indepliní, déca vomu imbratiósia cu caldura știintiele, în prim'a linia știintiele naturale, între cari „Botanic'a romana séu știintia despre vegetatiunea pământului locuitu de romani. Pentru ce se asteptamú că strainii se exploreze vegetatiunea tienuturiloru noastre și că ei se ne invetie ce plante prosperéza pe la noi? De ce nu noi pe ei? Nice minte, nice capabilitate nu au ei mai multá decâtú romanulu, carele a doveditu acest'á de mii de ori. Nu ne lipsesce decâtú o vointia firma și tóte se potú.

Este adevéru, cumcã greutatile sunt aici mai mari cá la ori care alta știintia de cabinetu. Mi se pare că chiaru acestea greutati au lipsitu pe multi barbati de ai nostri de curagiulu de a se aplicá la acestu studiu.

Istoriculu, Filologulu, Matematiculu, Filosofulu, Iuristulu se potú aprofundá comodú în studiile lor între patru pereti, séu în o biblioteca din lips'a unei literaturé corespundítóre. Chiaru și Fisticulu, Chemiculu, ma și Anatomulu isi indeplinescu experimentele și studiile lor în atelieréle séu cabinetele lor, neînpedecati de nimic'a.

Numeru Botanistulu este mai restrinsu și mai împedecatu și legatu mai de multe conditii chiaru și de câtú geologulu și archeologulu. Botanistulu este silitu se faca ierbarisari în tóte partile și câtú de multe. Are se adune pe fia-care planta la timpulu seu, se o studieze, se o determineze, se o usuce. Fia-care planta isi are vremea ei de înflórire. Botanistulu are se tina socotéla de acest'á. La altele déca voimú se le determinamú bine, nu este destula numai flórea, ci mai trebuie se fructulu; spre acestu scopu trebuie se mai astepte Botanistulu și timpulu maturitatiei fructului. Dára pre lângá tóte acestea, de câte ori nu póte esecutá nici una nici alt'a, împedecatu fiindu de elementele naturei, de ploi, furtune etc. La acestea sunt de adausu spesele, altadata nu neînsemnate, împreunate cu fia-care excursiune, și cari de multe ori silescu pe omu că cu parere de reu se abdica dela placerea de a cultivá acestu frumosu studiu.

Uniculu mijlocu de a delaturá aceste împedecamente eru fi dupa a mea parere, principiulu asociarei. Sè se faca și la noi ceea ce s'a facutu și se face neincetatu

*) Noi ne indoimú fórté de această iubire de dreptate, bunăvointia și imparțialitate a strainiloru. Pâna în diu'a de astadi ni se mai trage la mari îndoieli și originea, și limb'a, și inca cu scopu învederatu și pronunțiatu de nimicire totala. O suta de adevérintie suntemu gat'a se producemú pentru această asserțiune a noastră. Not'a Red. Trans.

la alte némuri, la cari mai in totu orasiulu gasimu câte o societate pentru sciintiele naturale, de nu chiaru specialu botanice, dispunèndu preste mijlóce insemnate. Grupàndu-ne in jurulu acestui principiu si pe acestu terenu rezultatele aru fi peste asteptare, precumu ne-amn convinsu cà amu pututu ajunge pe ori-ce terenu, unde s'a introdusu principiulu asociatiunei.

Nu fia-care Romanu are vointia si putintia sè se faca botanicu, se faca excursiuni si colectiuni, dar' fia-care póte prestá unu micu ajutoriu, o modesta taxa cá membru unei societati, ce 'si-aru pune de scopu studiulu botanicu alu tieriloru romanesci.

In acestu modu s'aru imbarbatá si recrutá ómenii de specialitate, de oparte s'aru usiurá, ér' de alta parte s'aru inmultí exploratiunile botanice, s'ar aduná materialulu de lipsa, din carele la timpulu seu o mana iscusita aru puté compune cea mai mare si mai interesanta carte romanésca, o „Flora romana“.

Este lucru firescu, cumcà avendu càtu de multe astufeliu de reuniuni botanice, mai in fia-care tienutu, va trebui se tréca unu siru de ani pàna càndu vomu puté ajunge la rezultatulu doritu, lucrandu sute de specialitati. Eu cunosc botanici, cari au studiatu numai unu singuru tienutu peste 20 de ani, si cu tóte acestea si astadi mai afla, pe locuri amblate si explorate de nenumerate ori, plante noue. De aci ne putemu face o idea despre munc'a ce trebue se punemu cu totii, cá se putemu veni la starea de a cunósce bine „Flor'a romana“.

Dar' se me oprescu aci.

Amu facutu acestea observatiuni, repetiescu, cu scopulu de a propagá imbratosiarea sciintiei botanice cu mai multa caldura, de a trage atentiunea celoru competent, cá se lucre pentru inaintarea sciintiei botanice pe terenulu Asociatiunei. Dara si pàna se voru face pasii in acést'a directiune, va fi bine se ne tñemu de datorintia se nu stamu pe locu, ci fia-care se contribuimu la adunarea materialulu de lipsa.

Cu gandulu de a aduce si eu o petricica la edificiuulu sciintiei botanice romane, dau la publicitate acestu catalogu. Voindu alu face mai folositoriu, am incercatu a dá la fia-care specia diagnosa romanésca. Nu sciu cumu voi fi gácitu cu aceste diagnose și cumu voi fi nimeritu cu limb'a; le-amu facutu cá o proba, si voru serví cá materialulu de discussiune botaniciloru si chiaru si filologiloru.

Si eu apartínu pareriloru despre puritatea limbei, de a ne ferí de barbarisme si neologisme in scrierile nóstre romanesci. Acést'a inse dupa a mea parere se póte face in orice genu de scriere, numai in scrieri curatu scientifiche si cu deosebire in cele botanice nu se póte esecutá. Chiaru aici lipsindu'ti cuvintele corespundátóre, te vedi silitu se ti-le formedi singuru.

La diagnosarea unei plante se recere, cá aceea se fia precisa, si fia-care cuventu se esprime unu caracteru. Voindu a face acést'a, circumscrierile trebuescu abandonate. Lipsindu'mi cuvintele pentru a diagnosá in acestu intielesu, amu urmatu esemplulu d-lui Dr. Brandza, uniculu pe care-lu sciu a fi

facutu diagnosa romanésca, amu recursu la mam'a limbei nóstre, la limb'a latina. Acést'a este cea mai de antàia fontana, dela care avemu dreptulu se imprumutamú termini scientifici, ceea ce au facutu si sororile limbei nóstre, ma chiaru si limbi ne-latine.

Cu tóte acestea nu me capriciezu pe terminii si intrég'a limba folosita de mine. Asteptu se mi se indico alti termini, alte cuvinte mai potrivite séu mai puțin latinesci si sum gat'a a'i primí cu multiamire, indata ce voi fi convinsu cà-su mai bune.

Un altu interesu credu a avé acestu catalogu si prin aceea, càci la fia-care specia am lasatu se urmeze indata dupa numirea latinésca (tehnica) de genu, de specia séu de varietate, si numirea romanésca, si pe unde am pututu si numirile vulgare, indicàndu fontanele prin abreviari; asemenea credu a fi de interesu si folositoriu notele ce amu lasatu se urmeze la unele specii mai respandite, despre folosulu loru in viati'a practica.

(Va urmá).

Bibliotecele poporale.

Bibliotecele poporale s'au desvoltatu mai antàiu in tierile protestante.

Adeverulu este, cà protestantii au geniulu iniciativei si alu propagandei.

In Filadelfi'a, chiaru mai inainte de a'si fi cuceritu americanii independenti'a si de a fi fundatu republic'a Stateloru-Unite, unu lucratoriu tipografu simplu, intruniá la densulu a casa o duzina de camaradi si le dicea: „Fiecare din noi are o carte, se ne asociemu si vomu avé douespriedece càrti.“ Rationamentulu lui Franklinu erá dreptu, si a fostu destulu sè'lu puna in practica, pentru cá sè se fundeze antàia biblioteca poporala.

Adi, bibliotec'a din Filadelfi'a, este cea mai bogata din Statele-Unite, càci nu posede mai puțin de 800,000 volume.

Dela Franklinu, si pàna adi, propagand'a in Americ'a, in favórea biblioteceloru poporale a crescutu din ce in ce mai multu. Adi, bibliotecele dise de circulatiune sunt prea numeróse; s'a datu statistic'a celoru mai importante si s'au numeratu 3,632 biblioteci, cari posedu intre 300,000 si 800,000 volume. Cea mai curiósa biblioteca este in Bostonu. Nu are mai puțin de 312,000 volume, inse miscarea de cerculatie a acestoru càrti este aci atátu de considerabile, in càtu ajunge se imprumute mai multu de unu milionu de volume pe anu.

Pentru a inlesní schimbulu de càrti intre cetitoriu si biblioteca, s'a infintiatu o trasura, care vine la domiciliulu fie-càrui'a se iá càrtile cari au fostu cetite si in schimbu se aduca pe acelea cari au fostu cerute.

Cu chipulu acést'a, cetitoriuulu nu mai are trebuintia sè se derangiedie, de óre ce totulu se face prin cores-

pondentia. Inse americanii nu sunt ómeni cari sè se oprésca pe o cale asiá de buna; ei voiescu acumu se organizesdie tuburi pneumatice, cari trebuie se trimétia volumele la domiciliu si cari voru inlaturá cu modulu acest'a ori-ce perdere de timpu si ori-ce urnire din locu.

Initiativ'a infintiarei biblioteceloru poporale in Franci'a, este datorita unui lucratoriu litografu anume Girard. Sub imperiu, intr'o epoca cându ori-ce opera de initiativa erá primejdíosa, a avutu curagiulu ca se intrunésca unu numeru óre-care din camaradii lui si sè'i incredintieze cà din miculu loru salariu trebuiau se iconomisésca càti-va bani spre a'si cumperá càrti.

„Unu omu fàra càrti — le dicea elu — este cá unu lucratoriu fàra unelte.“

Prin acést'a se vede, càtu de usióra este stabilirea unei biblioteci poporale; ajunge o buna initiativa care se apuce inainte si care sè'si impartasiésca convingerea unui grupu de concetatieni de ai sei.

Mai cu séma dela resbelu incóce si multiamita guvernului republicanu s'au respanditu in Franci'a bibliotecele. La acést'a au contribuitu multu trei societati: amicii instructiunei, societatea Franklin si Lig'a investimentului. Singuru cerculu parisianu alu Ligei investimentului a fundatu 640 biblioteci poporale si 195 biblioteci publice.

Orasiere de capetenie din Franci'a au, dupa cumu amu mai spusu, bibliotec'a loru municipala. Orasiulu Parisu are unu-spre-diece, càror'a consiliulu municipalu le acorda o subventiune anuala de 32,000 fr.

Bibliotecele poporale aru fi inse de folosu mai cu séma in localitatile mici, acolo unde nu exista nici biblioteci particulare. Din nenorocire, prea desu lipsescu banii. Intr'unu asemenea casu, damu aci sfatulu, ca sè se faca unu primu apelu la consiliulu municipalu care va votá primele fonduri, bunióra cele trebuitóre pentru a cumperá dulapulu in care se stea càrtile. Prin comune trebuie sè se gasésca càte-va persóne, cari se dispue de unu numeru óre-care de volume. Odata acestu pasu facutu, primariulu póte prin intermediulu subprefectului, sè se adresedie la statu (ministrului de instructiune publica), care in totu-déun'a acorda o subventiune constatátóre din opere alese: tratate elementare de sciintie, arte, ori de meserii, biografi'a barbatiloru cari au ilustratu tiér'a, romanuri bune, calatorii instructive.

Consiliulu generalu vine adese ori in ajutoriulu operei nascénde si bibliotec'a poporala este fundata.

Dupa parerea nóstrá va fi totu-déun'a folositoriu a o pune sub patronagiulu municipalitatiei: primariulu, cá presiedinte de onóre, va intruni o comisiune care va administrá bibliotecele. Alegerea bibliotecariului contribue multu. Trebuie unu barbatu indatoritoriu, càrui'a sè'i placa càrtile, care se le cunósca si care se indemne la trebuintia pe cititori cumu se le aléga. Cu preferintia se va puté alege secretariulu primariei, déca va indepliní conditiunile acéstéa.

Déca bibliotec'a primesce vre-unu daru ori vre-o subventiune in bani, atunci se pune o cestiune totu-déun'a

camu greu de deslegatu, si adeca, cestiunea alegerei càrtiloru; comisiunea. pentru a se descarcá de ori ce respundere, va face bine sè se adresedie ori la societatea Franklin, ori la Lig'a investimentului, care au datu catalogulu opereloru destinate biblioteceloru poporale si care sunt in stare se le procure cu pretiuri reduse. Dupa parerea nóstrá, trebuie preferitu catalogulu Ligei investimentului, care este conceputu intr'unu spiritu mai puçinu fricosu, mai liberalu si cá se spunemu adeverulu, mai patrioticu.

Inse, pentru cine vrea se ofere càrti, se presenta din nou greutatea alegerei. Noi credemu cà intr'o astufeliu de impregiurare trebuie sè se arate cine-va prea tolerantu. Este bine cá in politica cá si in sciintie si in literatura se póta cine-va se judece opiniunile opuse. Caus'a libertatiei nu pierde nimicu. Cu tóte acestea este unu punctu, asupr'a càrui'a trebuie cine-va se fia fàra mila, vremu se dicemu de càrtile imorale. Nu prea este de crediutu cá cine-va se ofere càrti rele biblioteceloru poporale, ori se vie si se le caute. Totusi, trebuie sè se ferésca cine-va de aceste romanuri, care sub pretextu cà descriu moravurile ori cà tratéza despre o drama judiciara, tindu a desmoralisá tinerimea, si a càroru publicare necinstescu din nenorocire pe unele diarie eftine. Fundatorii biblioteceloru poporale, membrii comisiuniloru trebuie se'si aduca aminte, cà au intreprinsu nu numai o opera de instructiune, ci chiaru o opera de educatiune si de moralisare. Dlu Jean Macé, unulu din barbatii cari a facutu mai multu pentru bibliotecele poporale, a disu cu dreptu cuventu: — „Ele trebuie se fia unu midilocu oferitu tuturoru de a se pune in posesiunea mostenirei comune, care a fostu prea multa vreme apanagiulu unui micu numeru de privilegiati.“ Mostenirea acést'a nu este altu-ceva, decátu aceea ce a realizatu pàna adi umanitatea, bunu, frumosu si folositoriu.

(Binele publicu).

PARTEA OFICIALA.

Procesu verbale.

alu comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, luatú in siedint'a din 4 Aprile n. 1882.

Presiedinte: Iacobu Bolog'a, vice-presiedinte. Membrii presenti: Ioanu Popescu, Vasilie P. Harsianu, Dr. Ilarionu Puscariu, Eugenu Brote, Constantinu Stezaru, Visarionu Romanu, N. P.-Petrescu.

Secretariu: Dr. D. P. Barcianu.

25. Cassariulu presenta conspectele despre starea fondului Asociatiunei si alu Academiei la datulu de 4 Aprile. Din aceste conspecte se vede cà averea Asociatiunei, este de 81,073 fl. 81 cr.; ér' a Academiei 18,325 fl. 79 cr. (Nr. exh. 85 a. b./1882).

— Spre sciintia.

26. Secretariulu raportéza că, la concursulu scrisu de a dou'a óra, din siedinti'a dela 15 Novembre a. tr. cu terminulu până la 15 Fauru a. c. pentru 2 stipendii de câte 100 fl. v. a. menite a se dá la elevi din muntii apuseni ai Transilvaniei, cari aru voi a se ocupá cu confectionarea de buti mari, de cruci si colonade, invelisii de case dupa sisteme moderne, ori si strugari'a, a intratu — si si acést'a dupa éspirarea terminulu — numai o singura cerere a lui Teofilu Gombosiu din Vidr'a, invetiacele de mesariu in Alb'a-Iuli'a. (Nr. exh. 61/1882).

— De óre-ce cererea, neintrata la timp, nu intrunesce nici conditiunile cerute in concursu si nu este insoçita de atestatu scolasticu, comitetulu nu se afla in positiunea de a votá suplicantulu ajutoriulu cerutu.

Totuodata se decide că: de óre-ce la alu doilea terminu nu s'au prezentatu concurenti din regiunile amintite, stipendiile se voru refundá la fondulu Asociatiunei, remanendu a se face adunarei generale viitóre raportu si propunere pentru a dá numiteloru stipendii alta destinatiune.

27. Dlu L. V. Fischer, literatu din Erlau lãnga Passau, in Bavari'a, cere a i se comunicá opurile din bibliotec'a Asociatiunei, cari aru cuprinde traduceri mai vechi de poesii romane in limb'a germana. (Nr. exh. 69/1882).

Pentru a nu se amaná respunsulu prea multu, secretariulu, consultandu catalogulu bibliotecei, a espedatu la adres'a dlui Fischer, notițiile cerute, pe câtu s'au pututu culege din materialulu bibliotecei.

— Spre sciintia.

28. Georgiu Ghitia, ascultatoriu de pedagogia la institutulu archidieceसानु din locu si stipendistu alu Asociatiunei, presenta atestatul de frecuentare, prin care dovedesce progresu in generalu fórte bunu. (Nr. exh. 70/1882).

— Spre sciintia.

29. Dlu Ioanu Popescu, profesoru in locu, prin adres'a de dto 23 Ianuarie a. c. cere a se trimite domnului I. Popescu, directoru si profesoru in Berladu, care este membru fundatoriu alu Asociatiunei, fói'a Asociatiunei de pe anii 1874—80. (Nr. exh. 26/1882).

Urgitandu-se trimiterea, biroulu, avendu in vedere că numitul domnu e membru fundatoru si că totu-déun'a a doveditu multu interesu pentru promovarea scopurilor Asociatiunei, a espedatu prin librariulu de aici W. Krafft esemplariile brosiurate din „Transilvani'a“ de pe a. 1874—80, in sperantia că onor. Comitetu va aprobá acésta dispositiune a biroului.

Se iá spre sciintia.

30. Dlu George Baritiu, prin adres'a de dto 9 Martie a. c. cere a se trimite la adres'a dlui profesoru dela universitatea din Bucuresti I. Brãnzã, fói'a „Transilvani'a“ de pe anii 1881 si 1882, adeverindu primirea tacsei de prenumerare. (Nr. exh. 66/1882).

Fiindu din partea biroului facuta dispositi'a, cá fói'a se espededie numitului domnu, —

— servesce spre sciintia.

31. Dlu cassariu alu Asociatiunei presenta o nota a bancariulu de aici N. Kabdebo, despre 4 fl. 40 cr. cá spese la procurarea cuponilor noi dela obligatiunile de statu renta de argintu. (Nr. exh. 79/1882).

— Se aviséza la cassa spre platire din sum'a votata pentru spese extraordinarie.

32. Tipografi'a archidieceसानa din locu presenta 2 conturi: a) unulu de 25 fl. pentru tiparirea ratiociniiloru pro 1880/81 si a jurnalului de cassa, b) altulu de 354 fl. 75 cr. anumitu 80 fl. 70 cr. pentru tipariturile de apeluri pentru espositiune, de programe pentru adunarea generala a XX-a, timbre pentru concursese publicate si 274 fl. 08 cr. pentru tiparirea organului Asociatiunei „Transilvani'a“ pro semestr. II/1881. (Nr. exh. 74/1882).

— Sum'a de sub a) cu 25 fl. si cea de 80 fl. 70 cr. de sub b) la olalta 105 fl. 70 cr. se aviséza la cassa spre platire din positiunea menita pentru spese extraordinarie, ér' sum'a de 274 fl. 8 cr, din positiunea votata pentru tiparirea organului Asociatiunei.

33. Mesariulu I. Bortmes, de aici, presenta unu contu despre 3 fl. 90 cr, pentru reparaturi facute la mobiliarul cancelariei Asociatiunei. (Nr. exh. 71/1882).

— Se avisédia la cassa spre platire sum'a de 3 fl. 90 cr. din positiunea menita pentru spese extraordinarie.

34. Directiunea despartimentulu V (Dev'a) presenta protocélele siedintieloru subcomitetulu dela 9 Aprile, dela 8 Iulie, 12 Novembre si 17 Decembre si protocolulu adunarei generale tınute la 19 Decembre 1882 in Dev'a; totuodata retrimite actele ce i s'au trimisu dela comitetulu centralu la 17 Aprile 1881. (Nr. exh. 67/1882).

Cuprinsulu acestoru protocéle e pe scurtu urmatoriulu:

- a) protocélele din 9 Aprile si 8 Iulie arata că s'au facutu dispositiuni cu privire la esecutarea celoru hotarite de comitetulu centralu in privinti'a espositiunei.
- b) protocolulu dela 12 Novembre arata că, adunarea generala convocata pe diu'a de 6 Augustu la Dobr'a, nu s'au pututu tiné din lips'a de participare, si că s'a facutu o noua convocare pentru 19 Decembre in Dev'a;
- c) protocolulu dela 17 Decembre arata, că s'au revidatu socotelile cassariulu si s'au aflu in ordine. Totuodata s'a hotaritu 1) a se trimite sumele incassate dela membrii comitetulu centralu; ér' 2) cei dati in favorulu despartimentulu a se administrá la subcomitetu; 3) a se face ajutore de câte 5 fl. pentru a fi distribuite la meseriasi conformu regulamentulu din 1874, aprobatu de comitetulu centralu in siedinti'a dela 17 Aprilie 1874 Nr. prot. 32;
- d) protocolulu adunarei generala arata că s'au incassatu 5 fl. dela membrulu I. Simionasiu, si 17 fl. dela membrii ajutatori, avendu celu dintãiu a se inaintá la comitetulu centralu, ér' cei 17 fl., dimpreuna cu unu restu de cassa de 23 fl. se se folosésca pentru a face 8 ajutore à 5 fl. pentru invetiacei de meserii, pre cari subcomitetulu se i impartia dupa cumu va aflá mai bine.

— Hotaririle subcomitetulu se iau spre sciintia cu aceea, că in privinti'a sumeloru remase la subcomitetu se se urmeze conformu §§. 17, 18 si 20 din regulamentulu comitetulu centralu, avendu a se face in adunarea generala unu proiectu de budgetu pentru anulu urmatoriu. Ce privesce impartirea ajutoreloru, cari pentru a avé resultatulu doritu, aru trebúi se fia mai mari, decumu sunt ficsate de subcomitetu, se se urmedie conformu regulamentulu aprobatu de comitetulu centralu in siedinti'a sa dela 17 Aprilie 1874 Nr. prot. 32.

35. Se presenta unu esemplariu din representatiunea facuta de consistoriulu archidieceasanu gr. ort. la diet'a tieriei in caus'a proiectului de lege despre invetiamentulu din scólele medie. (Nr. exh. 81/1882).

— Spre sciintia, avendu a fi pastratu la archivu.

36. Comitétulu „Reuniunei Mariane“ din Naseudu, comunica unu concludu alu adunarei generale a numitei reuniuni, care cere cá Asociatiunea se ingrigiésca de edarea de cărti scolastice, escriindu concurse cu premii bune, adaogându rugarea, cá comitétulu se presente acésta propunere procsimeii adunari generale a Asociatiunei spre hotarire.

— Se predà unei comisiuni compuse din membrii I. V. Rusu, Ioanu Popescu si Eugenu Brote, spre a face in un'a din procsimele siedintie unu raportu motivatu in acésta materia.

38. Membrulu E. Brote, raportéza despre harti'a dlui Dr. Tanco din Naseudu, trimisa comitétului prin directiunea despartimentului cu raportulu de dto 24 Decembre. (Nr. exh. 447/1881).

Prin acésta hartie se cere, ca comitétulu se schimbe modulu de pâna acumu de manipulare alu averei si cu deosebire sumele elocate in obligatiuni urbariale transilvane, se le converteze prin vindere in bani gat'a, ér' sumele obtienute se le depue la vr'o cassã de pastrare cu interese mai mari decumu aducu ele astadi.

Raportorulu aretandu, cá calcululu cuprinsu in propunerea dlui Dr. Tanco, nu aru fi intru tóte esactu si cá o vindere a obligatiuniloru amintite nu aru aduce folosulu, pre care ilu astépta dlu propunatoriu :

— Comitétulu decide a concrede studiarea acestei afaceri unei comisiuni compuse din membrii V. Romanu, C. Stezariu, P. Cosm'a, Br. D. Ursu si Eugenu Brote, care luandu in vedere tóte impregiurarile, se arete comitétului cumu averea Asociatiunei s'aru puté investí in unu modu mai rentabilu, decumu este investita de presentu.

Sibiiu, d. u. s.

Verificarea acestui procesu verbale se concrede domnilor: Popescu, Harsianu, Dr. Puscariu.

I. Bolog'a m. p.,
vice-presiedinte.

Dr. D. P. Barcianu m. p.,
secretariu alu II-lea.

S'a autenticatu la 5 Aprilie 1882.

I. Popescu m. p.

B. P. d'Harsianu m. p.

Dr. II. Puscariu m. p.

Academ'ia romana.

Insciintiare.

Dupa decisiunile luate de Academi'a romana, in sesiunile de pâna la anulu 1882, concursurile propuse de Academia sunt cele urmatóre:

I. Premiulu Nasturelu-Herescu de 4,000 lei seri'a B, se va decerne in cursulu sesiunei generale din Martie-Aprilie 1883, unei carti scrise in limb'a romana cu continutu de ori-ce natura, care se va judecá mai meritoria printre cele publicate dela 1 Ianuariu pâna la 31 Decembre 1882.

II. Premiulu statului Heliade-Radulescu de 5,000 lei se va decerne in cursulu sesiunei generale din Martie-Aprilie 1883, unei carti scrise in limb'a romana cu continutu literaru, care se va judecá mai meritoria printre cele publicate dela 1 Ianuarie pâna la 31 Decembre 1882.

NB. Concurenti la aceste premii voru binevoí a trimite la cancelari'a Academiei romane in Bucuresci — palatulu universitatii — operele lor, cari voru fi in conditiunile de timpu aci insemnate, in câte doue-spre-diece exemplare pâna la 31 Decembre 1882.

III. Marele premiu Nasturelu-Herescu din seria B, in suma de 12,000 lei, se va decerne in cursulu sesiunei generale din Martie-Aprilie 1885, unei carti scrise in limb'a romana, cu continutu de ori-ce natura, care se va judecá mai meritoria printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1881 pâna la 31 Decembre 1884.

NB. In privinti'a premiiloru „Nasturelu-Herescu“ de sub Nrii I si III, se punu in cunoscinti'a publicului urmatórele dispositiuni din codicilele reposatului intru fericire Nasturelu-Herescu :

„B. Premie pentru opere publicate.

„In totu anulu societatea Academi'a romana va avé a „premiã, din veniturile fondului Nasturelu, o carte tipãrita originala, in limb'a romana, care se va socoti de catra societate ca cea mai buna publicatiune aparuta in cursulu anului.

„Aceste premie voru fi de doue specie:

„1. In trei ani consecutivi, dearendulu, se va decerne „câte unu premiu de patru mii lei. Nr. 4000 L. n. *minimum*. „la cea mai buna carte aparuta in cursulu anului espiratu;

„2. Éra in alu patrutea anu, se va decerne câte unu „premiu fixu de lei 12,000, carele se va numí „Marele „premiu Nasturelu, operei care va fi judecata ca publicatiunea de capetenia, ce va fi aparutu in cursulu celoru „patru ani precedenti. Acestu premiu nu se va decerne unei „lucrari, care va fi obtinutu dejã unulu dintre premiile anuale, „decãtu defalcãnd dintr'ensulu valórea premiului precedentu.

„Operele cari se voru recompensá cu acésta a dou'a „seria de premie, voru tractá cu preferentia despre materiile „urmatóre:

„a) Scrieri serióse de Istori'a si sciintiele accesorii ale istoriei, preferindu-se cele atingetóre de istori'a tieriloru romane;

„b) Scrieri de religiunea ortodoxa, de morala practica „si de filosofia;

„c) Scrieri de sciintie politice si economi'a sociala;

„d) Tractate originali despre sciintiele esacte;

„e) Scrieri enciclopedice, precumu dictionare de istoria „si geografia, in cari se intre si istori'a si geografi'a Romaniei; „dictionare generale séu partiale de sciintie esacte, de arti si „meserii, de administratia si jurisprudentia, si alte asemeni „lucrari utile si bine intocmite;

„f) Carti didactice de o valóre insemnata cá metodu si „cá cuprinsu;

„g) Dictionare limbistice in limb'a romanésca, mai alesu „pentru limbele antice si orientale, adeca limb'a latina, elena, „sanscrita, ebraica, araba, turca, slavon'a vechia, și altele;

„h) Publicatiuni si lucrari artistice de o valóre seriósa, „adeca relative la artile plastice, architectura, pictura, gravura „si chiaru opere musicale serióse, pe cari aceste tóte societatea academica romana le va putea apretia, cându isi va „intinde activitatea ei si asupr'a tuturoru materielor de „Bele-Arti;

„i) Scrieri de pura literatura romana, in prosa si in „versuri, precumu poeme, drame si comedii serióse, — mai „alesu subiecte nationale, — si ori-ce alte opere de inalta literatura. Acestor'a mai cu séma a-si dorí sè se acorde „Marele „Premiu Nasturelu“, cându voru fi judecate „ca avendu unu meritu cu totulu superioru, spre a se dá „astufeliu o incuragiare mai puternica desvoltarei literaturii „nationale“.

La acestea se mai adaugu urmatórele dispositiuni luate de societatea academica :

1. La concursurile acestoru premie se potu presentá si opuri preinnoite in noue editiuni, cari se voru fi retiparitu in cursulu anului de autori in viétia.

2. După cuprinderea chiaru a testamentului, traducțiunile din limbi străine sunt escluse dela concursu; se va face inse exceptiune pentru acele traducțiuni de pe opuri străine clasice, cari:

a) séu prin dificultatile invinse ale unei perfecte reproduceri in versuri romanesce, voru constitui adeverate opuri literare ale limbii romane;

b) séu prin anexarea de elucidari si de note sciintifice, cu totul proprie traducetoriului, isi voru fi insusitu meritele unoru lucrari originale in limb'a romana.

3. Cartile premiate de Academi'a romana din alte fonduri ale sale séu cele tiparite din initiativ'a si cu spesele ei, nu potu intrá la concursu pentru premiile Nasturelu din seri'a B.

4. Premiile Nasturelu din seri'a B, se potu acordá nu numai unoru opuri complete, ci si partii unui opu tiparitu in cursulu anului, cu conditiune inse, ca acésta parte se fia de valórea si de intinderea unui volumu si nu de ale unei simple fascióre, (minimum 400 pag. formatu in 8°, garmondu).

5. Premiarea unei parti a unui opu la unu concursu anualu nu impedece premiarea unei alte parti a aceluasi opu la unu concursu posterioru.

6. Opurile anonime si pseudonime voru puté fi admise la concursulu cartiloru tiparite, ér' auctoriu lor, spre a primí premiile acordate, voru trebuí se justifice proprietatea lor.

IV. Premiulu Nasturelu, seri'a A, de 5,000 de lei, se va acordá in sesiunea generala a anului 1883 celei mai bune dissertatiuni in limb'a romana asupr'a urmatoriului subiectu:

„Istori'a tipografiei la Romani.“

Intinderea lucrarei va fi de 15—20 cóle de tipariu, in 8° ordinariu cu litere cicero. Terminulu presentarei manuscriseloru la concursu va fi 31 Decembre 1882.

V. Premiulu Statului Lazaru, de 5,000 lei, se va decerne in sesiunea generala a anului 1883 celei mai bune dissertatiuni, scrisa in limb'a romana asupr'a urmatoriului subiectu:

„Studiu asupr'a agriculturii, industriei si comerciului in Romani'a.“

Lucrarea va tratá despre starea actuala a acestoru trei ramure de productiune si despre mijlócele de a le ameliora. O ochire asupr'a istoriei economice a Romaniei in seculii 17, 18 si 19 va precede acestui studiu. Studiulu va fi facutu din punctulu de vedere economicu si tehnicu. Manuscrisulu trebuie se cuprinda materia pentru celu puçinu 300—400 pagine de tipariu in 8° garmondu. Terminulu presentarei manuscriseloru la concursu va fi pâna la 31 Decembre 1882.

VI. Premiulu Alexandru Ioanu Cuz'a, de 4,000 lei, se va decerne in sesiunea generala din primavér'a anului 1883, celei mai bune disertatiuni in limb'a romana asupr'a urmatoriului subiectu:

„Istori'a Romaniloru in Daci'a Traiana, dela Aurelianu pâna la fundarea principateloru Moldov'a si Tiér'a-Romanésca“.

Intinderea operatului va fi de 20 cóle de tipariu in 4° micu séu 8° ordinariu, cu litere cicero. Terminulu presentarei manuscriseloru va fi 31 Decembre 1882.

Manuscrisele relative la premiile sub Nrii IV, V si VI se voru presentá anonime, purtându o devisa, care va fi reprodusa pe unu plicu sigilatu continendu numele concurentului.

Academi'a si reserva dreptulu de a tipari in publicatiunile salé disertatiuné ce se va premiá.

VII. Premiulu Asociatiunii craiovene pentru desvoltarea invetiamentului publicu, in suma de lei 1,500, se va decerne in sesiunea generala din primavér'a anului 1883, celei mai bune cãrti didactice in limb'a romana, din câte se voru fi tiparitu cu incepere dela 1 Iuliu 1879 pâna la 31 Decembre 1882. Acésta data este si terminulu extremu alu depunerei la cancelari'a Academiei, in 12 exemplare, a cãrtiloru propuse pentru concursu.

Ocasiune buna

pentru inavutirea bibliotecelor romanesce private si publice cu carti bune scadute tare in pretiu.

M. Guizot, Istori'a civilisatiunii in Europ'a, traducere de G. Baronzi, 2 vol. in locu de 5 fl. 60 cr. numai 3 fl. 50 cr.

M. Guizot, Istori'a civilisatiunii in Franci'a, traducere de G. Baronzi, 3 vol. in locu de 6 fl. numai 4 fl.

— Istori'a Moldo-Romaniei 2 vol. in locu de 4 fl. 80 cr. numai 4 fl.

Dumas A., Din crimele celebre Marquisa de Brinvilliers, trad. de Baronzi in locu de 1 fl. 80 cr. numai 1 fl. 20 cr.

Dumas A., fiiu, Dam'a cu margaritari, trad. de Baronzi in locu de 3 fl. 20 cr. numai 2 fl. 80 cr.

Dumas A., Conte de Monte Cristo, trad. de Baronzi, 8 vol. in locu de 12 fl. 80 cr. numai 10 fl.

— Quei patru-dieci-si-cinci, trad. de Baronzi, 3 vol. in locu de 4 fl. 80 cr. numai 3 fl. 50 cr.

Paulu de Kock, Sor'a An'a, trad. de Orasianu, 2 vol. in locu de 4 fl. 80 cr. numai 3 fl. 80 cr. Graziella de A. de Lamartine, trad. de Ioranu, in locu de 1 fl. 60 cr. numai 1 fl. 10 cr.

Istori'a lui Gil Blas de Santillan, trad. libera de Matsukolo, 4 vol. in locu de 5 fl. 60 cr. numai 3 fl.

Leli'a de George Sand, trad. de Nennovici, 3 vol. in locu de 3 fl. numai 1 fl. 80 cr.

Mauprat dela George Sand, trad. de Andronik, 2 vol. in locu de 2 fl. 80 cr. numai 2 fl.

Mont-Revêche de George Sand, trad. de Dertman, 2 vol. in locu de 2 fl. 80 cr. numai 1 fl. 80 cr.

Fidantiat'a de Lammermoor din Valter-Scott, trad. de Baronzi in locu de 2 fl. 80 cr. numai 2 fl.

Marienescu, Istori'a romana naturala pentru tinerimea romana in locu de 40 cr. numai 30 cr.

— Petru Rareziu, principele Moldaviei, novela istorica originalã, in locu de 50 cr. numai 35 cr. Peregrinulu transilvanu sau epistole scrisu din tieri străine unui amicu in patria dela anulu 1835 pâna inchisive 1848, Tom. I, in locu de 80 cr. numai 60 cr.

Codrescu, Doctorulu sateniloru, cuprindiendu recete de mai multe bóle atãtu pentru ómeni, câtu si pentru animale in locu de 1 fl. 20 cr. numai 85 cr.

Eug. Sue, Jidovulu retacitoriu, trad. de Iosifu Archidiaconulu, 8 vol. in locu de 10 fl. numai 6 fl. 80 cr.

Victoru Hugo, Miserabili, trad. de Bolintineanu, Zane si Costiescu, 6 vol. in locu de 8 fl. numai 4 fl. 80 cr.

Tutti Frutti, Almanacu comicu, cu ilustratiuni redigeatu de Bucuru Risule'a I, in locu de 40 cr. numai 30 cr.

Codrescu, Plaiesiulu Logofetu mare, drama romana istorica, in cinci acte, Mosaicu istoricu si literaru, in locu de 1 fl. 20 cr. numai 85 cr.

Barnutiú S., Dreptulu publicu alu Romaniloru, in locu de 4 fl. 40 cr. numai 3 fl. 60 cr.

Hentiescu I., Pomologi'a séu tratatii despre cele mai necesarie cunoscintie din important'a ramura a economiei rurale, in locu de 1 fl. 60 cr. numai 1 fl. 20 cr.

Petri B., Scriptolegi'a séu modulu de a invetia cetitulu scriindu, in locu de 1 fl. 20 cr. numai 1 fl.

Acésta scadere de pretiuri se face numai la puçinele exemplarie câte se afla aici pe locu; indata ce se voru vinde acestea, alte exemplarie ce se voru mai trage dela auctori, voru avea totu pretiulu originale.

Librari'a Sam. Filtsch, posessoru Julius Spreer.
(Sibiuu, piatí'a mica).

Ratiunea

societatii de imprumutu si pastrare „Aurora” din Naseudu, incheiata cu finea anului 1881.

Conspectu despre circulatiune pre anulu 1881.

Perceptiuni.	fl. cr.	Erogatiuni.	fl. cr.
Restulu casei cu finea anului 1880	5002.76	Capitalulu fundamentale	12569.12
Capitalulu fundamentale	16064.41	Deposite replatite	34195.06
Deposite	65753.30	Interese dupa depozite	7230.41
Capitale replatite	21587.61	Capitale elocate	51384.11
Interese dupa capitalele elocate	15520.15	Interesele capitaleloru fund.	3437.95
Provisiune	3859.94	Dividend'a pro 1881	6166.06
Tacs'a de inscriere	344.40	Remuneratiuni	2000.—
Interese de intãrdiare	319.07	Darea regésca	571.73
		Carti si tiparituri	72.30
		Mobiliariu	50.94
		Chiria	176.—
		Diverse spese	138.17
		Fondulu de reserva	200.—
		Restulu casei cu finea 1881	10259.79
	<u>128451.64</u>		<u>128451.64</u>

Conspectu de venite pro 1881.

Cãstigu.	fl. cr.	Pierdere.	fl. cr.
Interese	15520.15	Interese dupa depozite	7230.41
Provisiune	3859.94	Interese dupa capitalulu fund.	3437.95
Tacs'a de inscriere	319.07	Remuneratiuni	2000.—
Interese de intãrdiare	344.40	Darea regésca	571.73
		Carti si tiparituri	72.30
		Mobiliariu	50.94
		Chiria	176.—
		Diverse spese	138.17
		Fondulu de reserva	200.—
		Saldo	6166.06
	<u>20043.56</u>		<u>20043.56</u>

Bilantiu.

Activa.	fl. cr.	Passiva.	fl. cr.
Capitale elocate	205501.45	Capitale fundamentale	67979.24
Restulu casei cu finea 1881	10259.79	Deposite	147782.—
	<u>215761.24</u>		<u>215761.24</u>

Naseudu (Nassod), 31 Decembre 1881.

Dr. Ioane Malaiu m. p.,
controloru.

Nicolau Anthonu m. p.,
directoru.

Dr. Paulu Tanco m. p.,
cassariu.

Subscris'a comisiune censuratórie dupa ce au reveditu càrțile de evidentie impreuna cu diuariulu a aflatu intru tóte esactu atãtu conspectulu despre cereulatiune càtu si conspectulu de venite si bilantiulu.

Comisiunea censuratórie:

Floriantu Motiocu m. p.

Iacobu Popu m. p.

B. Popitianu m. p.